

Fördjupningsmaterial

Karl-Bertil Jonssons Julafton

Innehåll:

1. Rollista
2. Några ord från regissören
3. Bakgrund
4. Övningar
5. Tips!

1. ROLLISTA

Berättaren – Hans-Peter Edh
Karl-Bertil Jonsson – Josefin Iziamo
Tyko Jonsson – Mattias Linderoth
Rita Jonsson – Johannes Wanselow
Ingrid Jonsson – Sandra Stojiljkovic
Izabella, Robin Hood, Fru Bergdahl – Elin Rusk
Förmannen, Byrådirektör H K Bergdahl – Erik Olsson
Ljudläggare - David Gülich

Regissör – Sara Cronberg
Dramatisering – Sofia Fredén
Kostym och Scenografi – Daniel Åkerström-Steen
Ljus – Elisabeth Kjeldal Nilsson
Musik – Hans Appelqvist
Mask – Siv Nyholm

2. NÅGRA ORD FRÅN REGISSÖREN

Vi vill visa en mer verklig och nutida Karl-Bertil Jonsson. Vårt land förändras i snabb takt. Hur ska vi kunna fira jul och vältra oss i överflöd när människor omkring oss varken har mat eller bostad? Karl-Bertil är den som vågar gå emot det som förväntas av honom, och gör något åt saken. Ord som givmildhet och medmänsklighet får en mycket konkret innebörd. Vad är vi egentligen beredda att ge?

Sara Cronberg, regissör

3. BAKGRUND

Karl-Bertil Jonssons Julafton är skriven av Tage Danielsson som är en känd svensk författare, poet, manusförfattare, filmregissör och komiker. 1964 publicerades hans bok Sagor för barn över 18 år och det var där Karl-Bertil Jonssons Julafton ingick. Han har samarbetat med Hans Alfredsson och regisserat samt medverkat i många kända svenska filmer, till exempel Mannan som slutade röka (1972) och Ronja Rövardotter(1984). Varje julafton får vi följa Karl-Bert på TV, animerad av Per Åhlin, en illustratör som ofta samarbetade med både Hasse och Tage. Nämnas bör även Herkules Jonssons storverk, julkalendern i TV 1969. Danielssons humor kan beskrivas som tidsmedveten och satirisk. Teateruppsättningen på Hipp är första gången berättelsen framförs på en institutionsteater.

Tage Danielsson avled i oktober 1985 efter att ha drabbats av hudcancer.

4. ÖVNINGAR

SAMTALA

Ibland kan det vara svårt att veta hur man ska prata om upplevelsen av en föreställning. Som hjälp kan ni använda er av dessa frågor. Man får börja med att beskriva det man sett på ett mer sakligt sätt. Alltså den gemensamma upplevelsen, de konkreta sakerna alla såg. Efter det kan man börja prata om individuella upplevelser och det gör man genom att ställa frågor där de själva kan tolka och minnas. Vad var det just de uppfattade? Här finns det självklart inget rätt eller fel. Till sist kan man koppla detta till barnen och det gör man genom att ställa reflekterande frågor som hjälper barnen att tänka utifrån sig själva. Ibland vill man inte prata utifrån sig själv och då är det till stor hjälp att man alltid kan utgå från den gemensamma upplevelsen. Komplettera gärna med egna frågor.

BESKRIVA

Hur många skådespelare var det på scenen?

Hur såg scenen ut?

Var kom ljudeffekterna ifrån?

Vad hade de för kläder på sig?

Vilka olika platser var dom på? Ex, hemma osv.

Vilka olika roller fanns det på scenen? Mamma, Karl-Bertil osv.

TOLKA

Tyckte alla på scenen om att fira jul?

Firade alla jul?

Firar alla jul?

Hur kom Karl-Bertil på idén att ge bort andras paket?

Varför blev Tyko arg på Karl-Bertil först och sen stolt över honom?

Hur ville Karl-Bertil mamma att julen skulle vara?

Vad var viktigt för hans lillasyster?

REFLEKTERA

Att ta från någon annan och ge till de fattiga är ju något som Robin Hood säger. Men håller Karl-Bertil med om detta?

Får man ta något som inte är ens eget utan att be om lov först?

Karl-Bertil gör ju något för att han tycker att det är orättvist att inte alla har det lika bra som honom. Vad krävs det för att man ska våga göra något modigt för någon annan?

Vad skulle han också ha kunnat göra förutom att ge paket till de fattiga?

MÅLA OCH SKRIV

Måla av din favorit karaktär eller scen i föreställningen. Skriv ner vad det var som gjorde att du valde just denna karaktär eller scen.

FORUMSPEL

Karl-Bertil står upp för något han anser är fel och orättvist. Låt barnen reflektera kring om det finns något i deras värld som känns orättvist. Både för dom själva och för andra människor. Dela in dom i mindre grupper och ge dom sedan en plats, t. ex. skolgården, klassrummet, korridoren osv. Varje grupp skapar en scen där en orättvisa händer. När orättvisan är som störst så fryser de sin bild.

När de har visat sin scen för klasskamraterna är det dags för publiken att få frågor:

Var är dom någonstans? Vad var det för orättvisa vi såg? Vem var det som blev utsatt för orättvisan? Var det en eller flera som utsatte personen/personerna? Fanns det några som bara stod bredvid? OM ni fick möjlighet att ändra så att denna orättvisa blir rättvis hur skulle ni göra då?

När flertalet exempel kommit in får gruppen en applåd och nästa grupp kommer upp och visar upp sin osv.

5. TIPS

Om ni vill fördjupa er kring barns rättigheter kan ni hitta barnkonventionen på unicef.se/barnkonventionen men även gå in på Bris hemsida, bris.se.

Om ni vill veta lite mer om Tage Danielsson så kan ni bland annat kika på Herkules Jonssons Storverk som finns att hyra på Stadsbiblioteket samt läsa hans ism-dikt.

Filmen om Karl-Bertil Jonssons Julafton finns att se i kortare klipp på Youtube men sänds som vanligt på julafton den 24 december.